

den sande Historie, for hvilken Barndommens Die skal aabnes. — Vi have Valget mellem to Ting i sproglig og historisk Henseende. Vi kunne søge at berede en Dannelse, hvori vi blive i Sammenhæng med den europæiske Kultur, saaledes at vi give den europæiske Kultur, hvad vi bør give den, en eiendommelig national Farve, en Farve, som er dansk, men dog kun en Farve, en Stemning, der slutter sig til det store Hele. I Modsætning hertil kunne vi søge at give os en Dannelse, der løsriver os fra den store europæiske Kultur, stiller os hen paa en Udfant, hvor vi saa mere og mere synke bort fra Sammenhæng med den europæiske Kultur. Maasse tror man nu, at vi derved vilde komme hen til et selvstændigt og ægte nordisk frit Liv. Nei, vi synke tilbage fra det opnaaede Kulturstandpunkt, og vi blive et let Bytte for den fortsatte europæiske Kultur, der vil fortrænge Alt, hvad der ikke har Mod til at gaa med i Kulturens samlede Virksomhed. Hvis vi ville hævde vort nordiske Liv, saa ladet os hævde det som Medlemmer af den europæiske Folkeslægt, og ladet os hævde det paa det Grundlag, der ene kan bære en Uddannelse, der stiller os mellem de europæiske Folk. Dette om det væsentligste Punkt.

Jeg kommer nu til de mere underordnede Spørgsmaal. Hvis dette Thing skulde være enigt om, at det Grundlag, som man har forsøgt at lægge i det andet Thing, ikke kan fastholdes, at der maa lægges et andet Grundlag, og at dette væsentlig maa søges i det af Ministeren forelagte Lovforslag eller i den Modifikation heraf, som er antagen af et Mindretal i Folkethinget, der meget nærmede sig til at blive Halvdelen og vel kan blive til et Flertal, saa siger jeg, at der dog er Punkter i dette Mindretals Forslag, som jeg for min Person ikke kan tiltræde; der er Ting deri, som jeg finder nødvendig maa modtage en Modifikation, eller som jeg dog vilde finde det ønskeligt fik en Modifikation. Jeg anser det ikke nu i dette Dieblit og ved denne Behandling for hensigtsmæssigt at gaa nærmere ind derpaa — jeg har overhovedet talt længere, end jeg vilde, fordi Følelsen af Sagens

Vigtighed rev mig hen, efterat jeg havde ønsket blot at sige nogle faa Ord — men jeg skal antyde, at for mig stiller for det Første med Hensyn til Provinds-skolerne den umiddelbare Nedlæggelse af de to nederste Klasser i Skolen sig som overordentlig betænkelig. Det er overordentlig vigtigt, at Skolerne i de høiere Klasser have Disciple, der i de lavere Klasser rigtig have lært at lære, og jeg kan forsikre om, at i Provinds-skolerne føler man tidt, hvor overordentlig vanskeligt det er med Hensyn til de Disciple, der skulle optages, at træffe dem vel forberedte. Jeg skal dernæst berøre et Spørgsmaal til, og det er Bestemmelserne om den skriftlige Prøve. Jeg tror, at der ligger en Misforstaaelse til Grund, naar man ikke har troet at kunne blive staaende ved, hvad der nu er bestemt med Hensyn til Latin. Der skal fremtidig ikke være nogen særlig Stilprøve i dette Fag, men man vil kun kræve, at den, der skal dimitteres, skal kunne oversætte Noget fra Latin. Jeg tror imidlertid, at det er en Sag, som fortjener stor Overveelse, om man ved den sproglige Side af Skolen vil blive staaende ved, at der ikke i noget Sprog skal kræves en Gyne til indensfor et indskrænket Maal og med lette Krav at kunne komponere Noget, at kunne anvende Sprogets Ord og Former selvstændigt. Overhovedet anser jeg det for meget betænkeligt, at man saa stærkt har indskrænket den skriftlige Prøve, der har sin eiendommelige Betydning, at man for den ene Retning kun vil forlange dansk Stil og en Oversættelse fra Latin og slet ikke vil forlange nogen Prøve f. Ex. i Mathematik i det Omfang, hvori denne skal læres, eller i et nyere Sprog, og at man paa den anden Side for den anden Retning heller ikke vil kræve Andet end dansk Stil og Besvarelse af en mathematisk Opgave. Dette bør tages under Overveelse. Særligt maa jeg overlade til ærede Medlemmer at lægge den Vægt paa disse Bemærkninger, som de selv ville. Men, naar den høitærede Minister opfordrede Thinget til, hvis det ønskede at faa denne Sag frem, da at overveie, om det ikke i alt Væsentligt kunde slutte sig til Mindretallets Forslag i